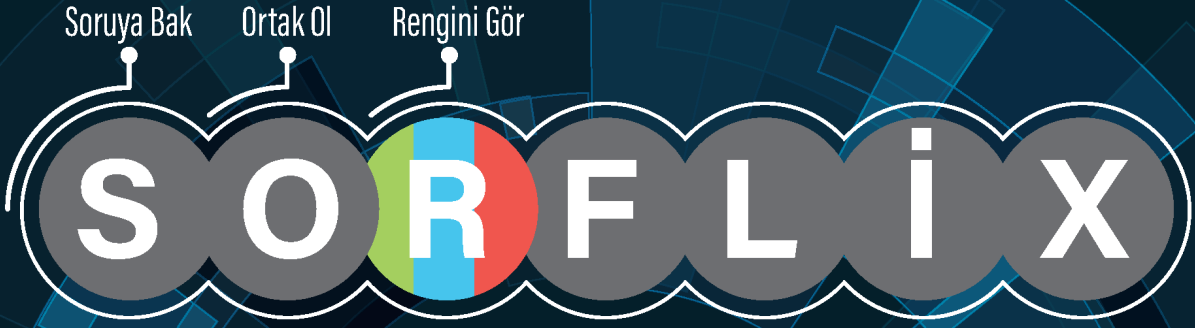
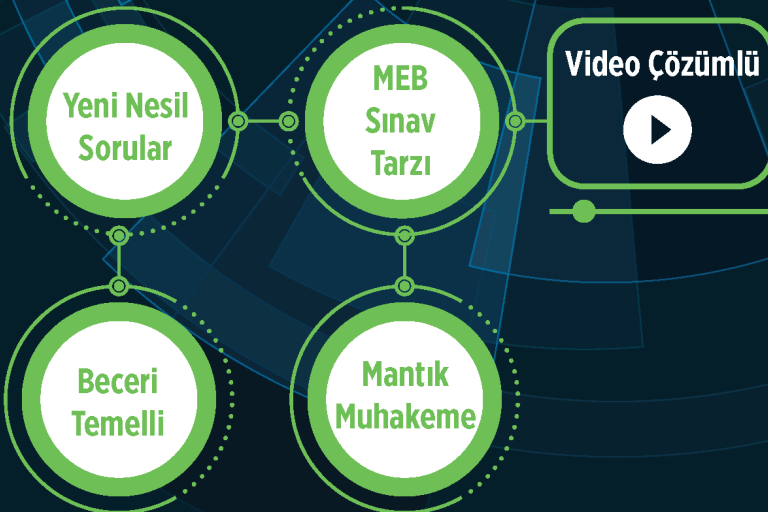

SORU BANKASI

7
SINIF

TÜRKÇE

YAYINA HAZIRLIK

İçerenköy Mah. Askent Sk.
Kosifler İş Merkezi No:3B K:1
Ataşehir/İstanbul

T: +90 216 232 23 28

www.eygyayinlari.com

YAYINCI SERTİFİKA NUMARASI

48036

Copyright © 2021

International Teachers Development Center Turkey Eğitim Hizmetleri A.Ş.

Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, yayıncının yazılı izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması, depolanması ve dağıtılması yasaktır.

Bu kitabın tüm hakları, International Teachers Development Center Turkey Eğitim Hizmetleri A.Ş.'ye aittir.

7. SINIF TÜRKÇE

ISBN

978-625-7722-06-3

BASKI BİLGİLERİ

1. Baskı 2021

BASKI YERİ

ENT MATBAA YAYIN REKLAM SANAYİ VE TİCARET ANONİM
ŞİRKETİ

Merkez Efendi Mah. Mevlana Cad. Tercüman Sitesi.

A-8 Blok No.:118 Kapı No.:54 Kat:13

Zeytinburnu/İSTANBUL

MATBAA SERTİFİKA NO

48213

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl,
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın, bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastiğin yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır atanı:
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli;
Bu ezanlar - ki şehâdetleri dînin temeli -
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder - varsa - taşım;
Her cerihamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-u mücerred gibi yerden na'sım!
O zaman yükselerek arşa değer, belki, başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Mehmet Âkif Ersoy

Eğitim, kültür ve bilgi aydınlığa
açılan en geniş penceredir.

K. Atatürk

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrencilerimiz,

Derslerde ve sınavlarda başarılı olabilmek için akademik olarak yeterli bilgi düzeyine sahip olmanın yanı sıra çok sayıda soruyu anlayarak çözmek gerekir. “EYG Yayınları SORFLIX Soru Bankası” sizlere en üst düzeyde fayda sağlayacak, verdiğiniz emeklerin karşılığını fazlasıyla alacağınız bir bilgi birikim düzeyine ulaştıracaktır.

Bizler bu kitabı her biri alanında uzman olan yazarlarımızla birlikte, soruları hazırlarken MEB’in geçmiş dönemde yapmış olduğu sınavların sorularını ve siz sevgili öğrencilerimizin okul ders kitaplarındaki kazanımları göz önünde bulundurarak, özenle hazırlamaya çalıştık.

Kitabımız dört ayrı başlıkta hazırlanmıştır:

Soruya Bak: Bu kısımda sınavda çıkmış sorulara benzer örnek sorular ve çözümleri yer almaktadır. Örnek soruların farklı çözüm şekilleri ile verilmeye çalışıldığı bu bölümde, “anahtar bilgiler” ile de hatırlatıcı ipuçlarına yer verilmiştir.

Ortak Ol: Bu aşamada ilk bölümde öğrenilen bilgilerin ışığı altında yeni nesil sorularla öğrenciler baş başa bırakılmaktadır. Aynı zamanda kare kod uygulaması ile de soru çözümleri verilmektedir.

Rengini Gör: Bu bölümde yeni nesil sorularımız üç farklı renk ile zorluk düzeylerine göre ayrılmıştır. Yeşil renk ve bir yıldızlı sorular kolay yeni nesil, mavi renk ve iki yıldızlı sorular orta yeni nesil, kırmızı renk ve üç yıldızlı sorular ise zor düzey yeni nesil soruları ifade etmektedir. Her konu için hazırlanmış bu testlerde, farklı zorluk düzeyine sahip renklendirilmiş soruları bulacaksınız. Buradaki amaç öğrencinin doğrularındaki yoğunluğun hangi renkte toplandığını görmektir. Böylelikle çözülemeyen soru tarzları üzerine yoğunlaşılabilir. Buradaki soruların çözümlerine kare kod uygulaması üzerinden de ulaşılabilir.

Ünite Değerlendirme Testleri: Her ünite sonunda yer alan bu bölüm, ünitenin genelini taradığı gibi aynı zamanda kendinden önceki bölümdeki içine alacak sarmal bir şekilde düzenlenmiştir. Bu bölümdeki sorulara da kare kod uygulaması ile dijital destek sağlanmıştır.

Yayınlarımızın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür eder, bu kitabın tüm öğrencilerimize başarı getirmesini dileriz.

EYG Yayınları

ÜNİTE 1: SÖZCÜKTE ANLAM	7
ÜNİTE 2: CÜMLEDE ANLAM	31
ÜNİTE 3: PARÇADA ANLAM.....	57
ÜNİTE 4: FİİLLER VE KİPLER.....	83
ÜNİTE 5: ZARFLAR.....	103
ÜNİTE 6: EYLEMLER.....	121
ÜNİTE 7: YAZIM KURALLARI.....	145
ÜNİTE 8: NOKTALAMA İŞARETLERİ.....	165
ÜNİTE 9: METİN TÜRLERİ.....	185
ÜNİTE 10: ANLATIM BOZUKLUKLARI.....	205
ÜNİTE 11: MANTIK, GÖRSEL, TABLO.....	215
CEVAP ANAHTARI.....	243

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE

ÜNİTE 1

SÖZCÜKTE ANLAM

Örnek 1

Arthur Charles Clarke (bundan sonra ACC olarak yazılacaktır), İsviçre ordu çakısı gibi bir şahsiyet. Gardırobunda muhtelif şapkaları var. Kimi zaman nesli tükenen gorillere destek olan bir grubun aktivisti, kimi zaman Sri Lanka'da sualtı keşifleri yapan bir dalgıç, kimi zaman Apollo-11'in ay görevini sunan spiker, çoğu zaman da bilim kurgunun gelişimi için elinden geleni yapan bir yazar... İngiltere'nin kırsalı olarak nitelendirilebilecek deniz kıyısındaki küçük bir kasaba, Minehead'de, dört çocuğun en büyüğü olarak doğdu. Takvim 1917 Aralık ayını gösteriyordu. Birinci Dünya Savaşı sürerken, Mustafa Kemal Halep Yıldırım Orduları Grubu 7. Ordu Komutanlığı'na atanıyor, Rusya'da Ekim Devrimi yapıları henüz iki ay oluyordu. ACC, standart bir çocukluk yaşadı. O zamanlar "pulp" bilimkurgu dergileri okuyor, fosil (malumunuz deniz kıyılarında bulması hiç zor değildir) topluyor, üstünde fosil resimleri olan çıkartma kartları biriktiriyordu. Bilim kurguya olan yöneliminin, o dönemde okuduğu üç metne atfeder: Amazing Stories dergisi, Olaf Stapledon'un "Last and First Men" ve David Lasser'in "The Conquest of Space" romanları.

Yukarıdaki parçada geçen altı çizili sözcüklerin hangisi sözlükteki ilk anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) yazılmak B) kıyı C) sürmek D) henüz

Çözüm 1

Altı çizili sözcüklerin sözlükteki ilk anlamları aşağıdaki gibidir: bunlara göre C şıkkındaki "sürmek" sözcüğü sözlükteki ilk anlamıyla kullanılmamıştır. Cevap C'dir.

yazılmak: yazma işi yapılmak.

kıyı: kara ile suyun birleştiği yer.

sürmek: yönetip yürütmek, sevk etmek.

henüz: az önce, daha şimdi, yeni.

Anahtar Bilgi

Sözcükte anlam sorularında daha fazla doğru istiyorsak sözcüklerin anlamlarını iyi bilmemiz gerekiyor. Bunun için bol kitap ve sözlük okumak bizim için yararlı olacaktır.

Örnek 2

Aşağıdaki kitap adlarının hangisinde mecazlı bir söyleyiş vardır?

- A) B) C) D)

Çözüm 2

D şıkkındaki kitap adında "ruh" ve "üşümek" sözcükleri gerçek anlamı dışında daha çok soyut anlamda kullanılmıştır. Dolayısıyla doğru yanıt D'dir.

Anahtar Bilgi

Mecazlı söyleyiş bir kelimenin gerçek anlamı dışında, başka bir kelimenin yerine kullanılmasına denir.

Örnek 3

Yandaki şiirde altı çizili sözcüklerin anlamı karışık bir şekilde aşağıda verilmiştir:

- İlenme, beddua.
- Yetişmek (bitki için)
- Bir araya getirmek, derlemek, toplamak, devşirmek.
- Uçurum.

Buna göre hangi sözcüğün anlamı yanlış verilmiş olabilir?

Ağlaya ağlaya düştüm yollara
Karışayım bozbulanık sellere
Adı sanı bilinmedik illere
Gitmeyince gönül yârdan ayrılmaz
Ahım kaldı şu gelinin ahdinde
Deremedim güllerini vaktinde
Karanlık gecede kolum altında
Tutmayınca gönül yârdan ayrılmaz

Hadini de Karac'oğlan hadini
Aramazlar gurbet ile gideni
Ak göğsün üstünde çıkırdikeni
Bitmeyince gönül yârdan ayrılmaz

KARACAOĞLAN

- A) dermek B) yâr C) ah D) bitmek

Çözüm 3

- **Ah:** Ah: İlenme, beddua.
- **Bitmek:** Yetişmek (bitki için)
- **Dermek:** Bir araya getirmek, derlemek, toplamak, devşirmek.
- **Yar:** Sevgili.

Sözcüklerin şiir içinde kullanıldıkları anlamlar yukarıdaki gibidir. “yar” sözcüğünün anlamı doğru verilmemiştir.

Anahtar Bilgi

Bu tarz sorularda şiirden yani parçanın genelinden bilmediğimiz sözcüklerin anlamını çıkarabiliriz..

Örnek 4

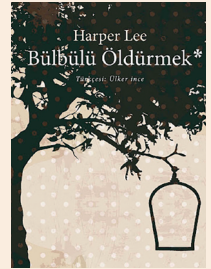
Bülbülü Öldürmek

Amerikalı yazar Harper Lee'nin ilk romanı olan Bülbülü Öldürmek, büyüleyici anlatımı ve olay örgüsü ile tüm dünyada yankı uyandırmaya devam ediyor. 1960 yılında yayımlanan ve Amerika'da hala süregelen ırkçılık kavramının işlendiği roman, bunu küçük bir kızın yaşam öyküsü ile harmanlıyor. Amerika'nın geçmişine ışık tutan eser, toplumdaki sosyal ve kültürel farkları incelemesi ile de önemli bir rol üstleniyor.

Toplumdaki eşitsizliğin anlatıldığı eser, içerisinde haksızlık, adalet, sevgi, merhamet, arkadaşlık, dostluk ve yardımlaşma gibi temaları barındırıyor. Okurken kendinizi hikâyenin içinde bulacağınız, yüreğinizin derinliklerine dokunacak olan bu roman, okurlarını günümüzün en büyük problemi olan ırkçılık üzerine düşünmeye davet ediyor.

Bunları Biliyor muydunuz?

Harper Lee'nin unutulmaz romanı Bülbülü Öldürmek, 1962 yılında beyaz perdeye aktarıldı. Yönetmen koltuğunda Robert Mulligan'ın oturduğu film, tam dokuz farklı ödül almayı başardı. Ayrıca yazar, kendi hayatından izler taşıyan bu değerli romanın ardından 1961 yılında Pulitzer Ödülü'nü kazandı.

Yukarıdaki metinde altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir anlam özelliğinde kullanılmıştır?

- A) roman B) ışık C) barındırmak D) dokunmak

Çözüm 4

Mecaz anlam sözcüklerin genellikle soyut anlam kazanmasıyla oluşur. Metindeki altı çizili sözcüklerden üçü yani; “ışık”, “barındırmak” ve “dokunmak” sözcükleri, soyut anlam kazanarak mecaz anlamda kullanılmışken “roman” sözcüğü gerçek anlamındadır. Dolayısıyla A doğru yanıttır.

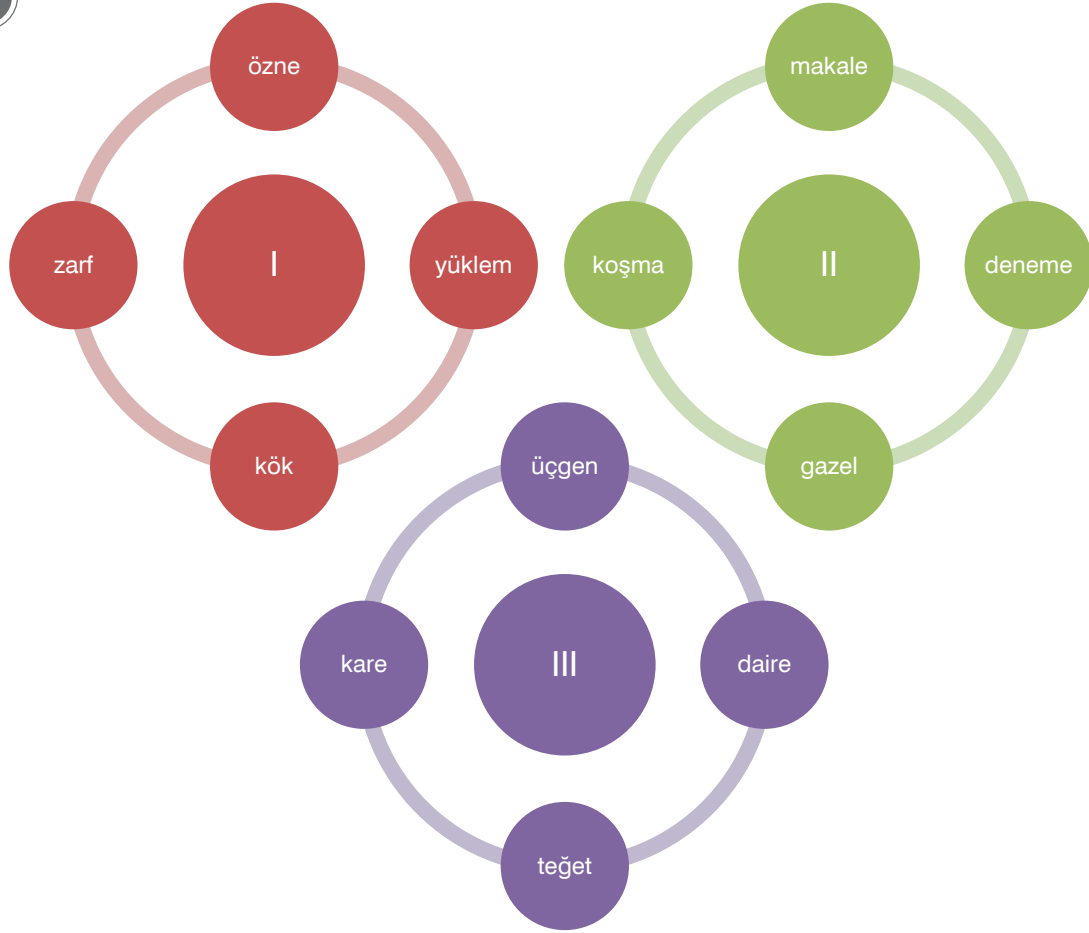

Anahtar Bilgi

Mecaz anlam sözcüğün genellikle soyut anlamıdır.

Örnek 5

Yukarıda numaralandırılmış yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I: Edebiyat
II: Geometri
III: Dil Bilgisi
- B) I: Dil Bilgisi
II: Geometri
III: Edebiyat
- C) I: Edebiyat
II: Dil Bilgisi
III: Geometri
- D) I: Dil Bilgisi
II: Edebiyat
III: Geometri

Çözüm 5

Bu tarz soruları çözerken hangi sözcüğün hangi alana ait bir terim olduğunu bilmemiz gerekiyor. I numaralı tabloda “dil bilgisi” terimleri, II numaralı tabloda “edebiyat” terimleri –ki bu iki alan birbirine çok benzer- ve III numaralı tabloda “geometri” terimlerine yer verilmiştir. Dolayısıyla doğru yanıt D’dir.

Anahtar Bilgi

Sözcüklerin terim anlamları bilim, sanat, spor, meslek gibi çeşitli alanlarda belli bir kavramı ifade eder.

Örnek 6

Günlük hayatımızda sıkça kullandığımız birkaç atasözümüz vardır. Biliyoruz ki atasözleri kalıplaşmış ve değiştirilemez sözlerdir. Ancak bazı atasözlerimiz var ki geçmişten günümüze gelirken biraz değişmiştir. İşte bunlardan bazıları:

- Güzele bakmak sevaptır.
- Aptala malum olurmuş.
- Kısa kes Aydın havası olsun.

Bunların doğruları ise sırasıyla şu şekildedir:

- Güzel bakmak sevaptır.
- Abdala malum olurmuş. (abdal: Gezgin derviş)
- Kısa kes Aydın abası olsun. (aba: Aydın efelerinin giydiği bir kıyafet)

Buna göre aşağıdakilerden hangisi değişmemiş bir atasözümüz olabilir?

- A) Su uyur düşman uyumaz. B) Saatler olsun.
C) Geçti Bolu'nun pazarı, sür eşiği Niğde'ye. D) Denize düşen yılana sarılır.

Çözüm 6

“Su uyur, düşman uyumaz” atasözü “Sü uyur düşman uyumaz” şeklindedir. Sü ise asker demektir. “Saatler olsun” atasözünün orijinal şekli “Sihhatler olsun”dur. “Geçti Bolu'nun pazarı, sür eşiği Niğde'ye” atasözünün orijinali ““Geçti Bor'un pazarı, sür eşiği Niğde'ye”dir. Bor ise Niğde'nin ilçesidir. D'deki atasözümüz ise hiçbir değişikliğe uğramamıştır. Cevap D'dir.

Anahtar Bilgi

Atasözlerinin anlamlarını bilmek bu tarz sorularda oldukça yararlı olacaktır.

Örnek 7

- Her gün çalışmaya gidiyor.
- Öyle bir araba almış ki yıllarca gider ona.
- Bu iş böyle gitmez, Allah hemen sonunu hayretsin.
- Eline geçen paranın çoğu da İstanbul'da çoluğa çocuğa gidiyor.
- Bu kazak sana iki yıl gider.

Yukarıdaki cümlelerde “gitmek” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

Çözüm 7

I. cümlede “Belli bir amaçla bir yere varmak” II. cümlede “Dayanmak”, III. cümlede “Sürmek, devam etmek”, IV. cümlede “Tüketilmek, harcanmak”, V. cümledeyse “Dayanmak” anlamlarında kullanılmıştır. Dolayısıyla II ve V. cümleler aynı anlamdadır. Cevap B'dir.

Anahtar Bilgi

Bu tarz soruları çözerken belirtilen sözcüğü cümleden çıkarıp yerine getirilebilecek başka bir sözcük bulunabilir.

Örnek 8

- I. Sıkı sıkı kucakladı ve öylece kaldı.
- II. Arabada yalnız dört çocuk kalmıştı.
- III. Hemen karargâha yerleşmezsem ne geri dönebilir ne de otelde kalabilirdim.
- IV. Tam beş sene benimle beraber kaldı.
- V. O aileden bir bu çocuk kaldı.

Yukarıda “kalmak” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

Çözüm 8

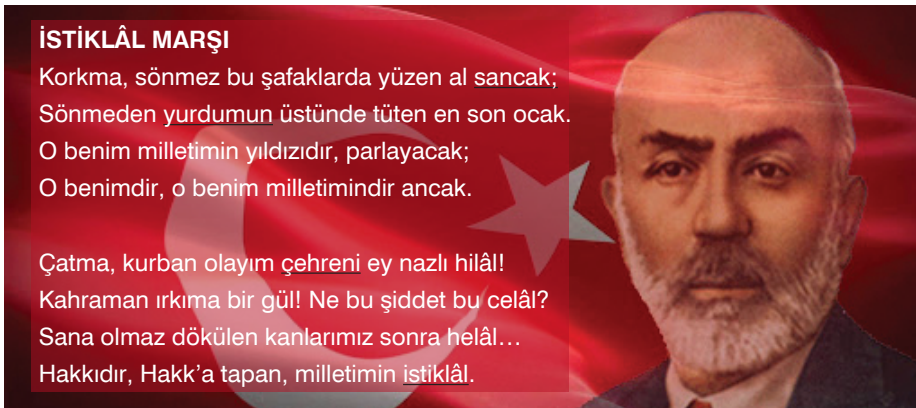
“kalmak” eylemi I. cümlede “Olduğu yeri ve durumu korumak, sürdürmek”, II. cümlede “Zaman, uzaklık veya nicelik belirtilen miktarda bulunmak”, III. cümlede “Konaklamak, konmak”, IV. cümlede “Oturmak, yaşamak” ve V. cümlede “Hayatını sürdürmek, yaşamak” anlamlarındadır. Dolayısıyla hepsi birbirinden farklıdır. Cevap D’dir.

Anahtar Bilgi

Bu tarz sorularda her cümlede verilen durumu zihninizde canlandırıp birbiriyle aynı olan cümleleri bulabiliriz.

Örnek 9

İstiklâl Marşı’nın yukarıdaki kıtalarında altı çizili sözcüklerin eş anlamlıları aşağıdakilerin hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) bayrak, vatan, bağımsızlık, yüz B) vatan, bayrak, bağımsızlık, yüz
C) bağımsızlık, bayrak, yüz, vatan D) bayrak, vatan, yüz, bağımsızlık

Çözüm 9

Bu tarz sorularda eş anlamlı sözcük bilgisi oldukça önemlidir. “Buna Dikkat!” bölümünde söylediğimiz gibi sözcükleri yerine koyarak doğru sonuca ulaşabiliriz.

Anahtar Bilgi

Verilen parçada eş anlamlıları sorulan sözcüklerin, eş anlamlılarını bilmiyorsak şıklardaki sözcükleri yerine koyabiliriz.

Örnek 10

- I. yüz II. çay
III. gül IV. kır

Yukarıda numaralandırılmış sözcüklerden hangisinin hem zıt anlamı hem de eş seslisi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

Çözüm 10

Eş sesli sözcükler yazılışları aynı anlamları farklı sözcüklerdir. Zıt anlamlı sözcüklerse anlam olarak birbirinin tam zıttı olan sözcüklerdir. Yukarıda numaralanmış sözcüklerin hepsi eş seslidir fakat içlerinden sadece “gül” sözcüğünün aynı zamanda zıt anlamı da “ağla-” vardır. Cevap C’dir.

Anahtar Bilgi

Sözcükte anlam sorularını çözerken bize sözcük bilgimiz yardımcı olabilir. Zıt anlamlı, eş anlamlı ve eş sesli sözcükler listesini bilmek bu tarz soruları çözerken işimizi kolaylaştırır.

Örnek 11

Bir dille düşünce üretilmesi için belli kavram alanlarına ait kelimelere ihtiyaç duyulur. Bu kavram alanları arasında zıtlık bildiren sözler önemli yer tutar: var – yok, - ölüm, gece – gündüz, deniz -, üst – alt, tavan –, sağ – sol, ileri – geri, aşağı - gibi. Zıtlık metaforları olan bu tür sözler olmaksızın düşünce üretilmez, fikir metinleri yazılamaz. Çünkü düşünce, kavramların birbirlerine karşı olan varoluş konumları sonucunda doğar. Varoluş ise zıtlık metaforlarıyla açıklanır. Sözgelimi, gece ancak gündüz, üst ancak alt ile açıklanabilir.

Düşünen Türkçe, Ali Akar, s. 36

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangi sözcükler getirilmelidir?

- A) hayat, okyanus, taban, yukarı B) yaşam, kara, taban, yukarı
C) yukarı, taban, kara, yaşam D) hayat, ırmak, taban, yukarı

Çözüm 11

Bu sorunun kökündeki “sırasıyla” ifadesi oldukça önemlidir. Çünkü C şıkkında da altı çizili sözcükler doğru bir şekilde verilmiştir ancak soru bize sırasıyla dediği için doğru yanıt B olacaktır.

Anahtar Bilgi

Bu tarz zıt anlamlısı vb. sorulan sorularda soru kökünü dikkatli okumak oldukça önemlidir.

Örnek 12

Karşıt kavramları karşılayan, birbirleriyle çelişen anlamlar içeren sözcüklere zıt anlamlı sözcükler denir.

azamî, bekâr, yanıt, itici, saf, unutmak, kibirli, kalın, indirim... vb. sözcüklerin zıt anlamlıları vardır.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi yukarıda verilen sözcüklerden birinin zıttı değildir?

Çözüm 12

A şıkında “bekâr” sözcüğünün zıt anlamlısı “evli” verilmiştir. B şıkında “itici” sözcüğünün zıt anlamlısı “çekici” verilmiştir. D şıkında “yanıt” sözcüğünün zıt anlamlısı “soru” verilmiştir. C şıkında ise “unutmak” eylemi verilmiştir. Bu eylem zaten sorunun içinde olduğu için cevap C’dir.

Anahtar Bilgi

Bu tarz sorularda görselleri iyi anlamak oldukça önemlidir.

Örnek 13

Aşağıdakilerden hangisindeki sözcüklerin tamamının eş seslisi vardır?

- A) kıta, yat, tez, yan B) üzüm, yat, su, masa
C) kıta, üzüm, su, yat D) masa, tez, su, yat

Çözüm 13

yat: donanımlı büyük gemi

yatmak: uyumak için yapılan işin adı

yan: bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

yan: yanmak eylemi

tez: hızlı, çabuk, acele

tez: akademik düzeyde büyük çalışma

kıta: büyük kara parçası

kıta: dört dizeden oluşan şiir.

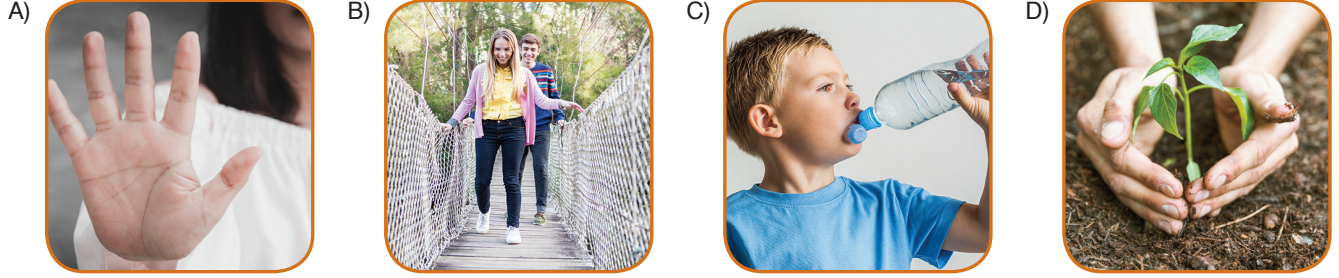
Anahtar Bilgi

Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler: Aynı şekilde yazılıp okunan, dolayısıyla da ses bakımından birbirinin aynısı olan ancak anlamları birbirinden tamamen farklı olan sözcükler arasındaki anlam ilişkisine “eş seslilik”, bu sözcüklere de “sesteş sözcükler” adı verilir.

Örnek 14

Aşağıda bazı eylemlerin görselleri verilmiştir. Buna göre hangi eylemin eş seslisi yoktur?

Çözüm 14

A şıkta “durmak”, B şıkta “geçmek”, C şıkta “içmek”, D şıkta ise “dikmek” eylemleri verilmiştir. A şıkkının eş seslisi yoktur. Cevap A’dır.

Anahtar Bilgi

Eş sesli sözcükler için sözcük bilgisine ihtiyaç vardır.

Örnek 15

Yandaki bilgiye dayanarak aşağıda verilen deyimlerin hangisi yanlıştır?

- I. çamura yatmak
- II. başına çorap örmek
- III. cebini doldurmak
- IV. sinek tutmak

- A) I B) II C) III D) IV

Deyimler kalıplaşmış sözcüklerdir. Deyimlerde bulunan sözcüklerin yerine eş anlamlıları bile getirilemez. Sözcüklerin yerleri değiştirilemez.

Çözüm 15

IV. cümlede verilen deyim “sinek avlamak” deyimidir. Deyimde sözcük değişikliği yapıldığı için cevap D’dir.

Anahtar Bilgi

Deyim sorularında deyimlerin anlamlarını bilmek oldukça yararlı olacaktır.

Örnek 16

Aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiş olabilir?

- I. **renge atmak:** Korku ve heyecan gibi duygular nedeniyle yüzü sararmak.
- II. **tatlı dil:** Herkese karşı güler yüzlü olmak.
- III. **ön ayak olmak:** Birinin bir işe başlamasına, girişmesine öncülük etmek.
- IV. **sünger çekmek:** Bir şeyi hiç olmamış gibi saymak, silmek.

A) I

B) II

C) III

D) IV

Çözüm 16

Tatlı dil deyiminin anlamı “gönlü hoş edici söz”dür. Yukarıda ise başka bir anlam verilmiştir. Cevap B’dir.

Anahtar Bilgi

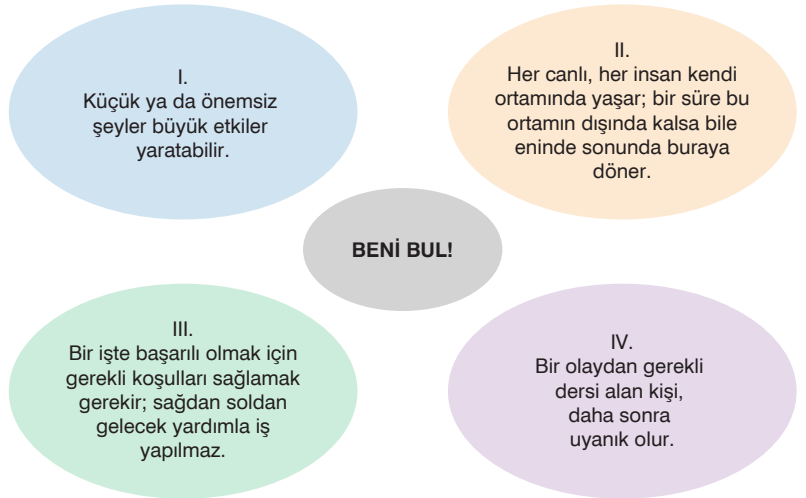
Deyim sorularında deyimlerin anlamlarını bilmek oldukça yararlı olacaktır.

Örnek 17

Yan tarafta anlamları verilen atasözleri aşağıda sıralanmıştır.

- I. Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
- II. Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkânıdır.
- III. Taşıma su ile değirmen dönmez.
- IV. Ummadığın taş baş yarar.

Buna göre hangilerinin sıralamadaki yerleri yanlış verilmiştir?

A) I ve II

B) II ve III

C) I ve IV

D) III ve IV

Çözüm 17

“Küçük ya da önemsiz şeyler büyük etkiler yaratabilir.” açıklaması IV numaralı atasözüne aittir. “Bir olaydan gerekli dersi alan kişi, daha sonra uyanık olur.” açıklaması ise I numaralı atasözüne aittir. Dolayısıyla ikisinin anlamı yanlış verilmiştir.

Anahtar Bilgi

Atasözlerinin anlamlarını bilmek bu tarz sorularda oldukça yararlı olacaktır.

1. “Önce insanlar bozuldu, sonra her şey çünkü yeryüzünde savaş vardı. İnsanlar sebebini bilmeden, düşünmeden ölüyor, öldürüyorlardı.”

“Bozulmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde, yukarıdaki anlam özelliğiyle kullanılmamıştır?

- A) Siniri bozulunca kimseyi tanımaz.
B) Öküz öldü, ortaklık bozuldu.
C) İşleri bozulunca hepsi dağıldı.
D) Arabanın bozulan motorunu düzeltsin diye tamirciye bıraktı.

2. “Suçluları hastaneden kaçıranlar, dün gece yakalandı.”

“Kaçırma” sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde yukarıdaki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Yetişmeye çalışmama rağmen yine vapuru kaçırdım.
B) Diyorum ki her fırsatı kaçırmasan ne güzel olurdu!
C) Yine su boruları kaçırmaya başlamış, tamirciyi ara.
D) Öğrenciler, arka kapıdan arkadaşlarını kaçırmış.

3. I. Kollarını dolamak, kucaklamak

II. Hemen yapmaya koyulmak, girişmek

III. Büyük bir istekle kendini bırakmak, benimsemek

“Sarılmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde, yukarıdaki anlamlarından biriyle kullanılmamıştır?

- A) Özgür bir vatan için azmimize sınırsız sarılmıştık.
B) Top sesleri dinler dinmez yarım kalan işine sarıldı.
C) Dört tarafı düşmanlarca sarılan cepheye gitmeliydi.
D) Bebeğe sarıldığı gibi onu öpüp okşamaya başladı.

4. “Kör” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde karşısında verilen anlamıyla kullanılmamıştır?

	ANLAM	CÜMLE
A)	Az aydınlık veren	Traktörün kör ışığıyla tarlalarda yol almaya çalışıyorduk.
B)	Keskinliği yeterli olmayan	Kullandığı kör bıçak işini zorlaştırıyor, onu yoruyordu.
C)	Görme engelli	Her sabah evimizin önünden kör bir adam geçirdi.
D)	Kötü	Onun samimi duygularına karşı adeta kör gibiydi.

- 5.

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla ya da bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı olan sözcüklere “terim anlam” denir.

Konuşmacı, konferansa (I) gelen tek veliye “Bu konferansı erteleyelim mi?” diye sorunca veli şöyle karşılık verir: “Ben seyisim (II), sadece atlardan anlarım. Eğer yirmi atım ahırdan (III) kaçarsa bir tanesi kalırsa geride kalanla ilgilenmeye devam ederim.” Bunun üzerine konuşmacı, uzun uzadıya konuşup bilgi verdikten sonra öğrenci veliye: “Konuşmayı beğendiniz mi?” diye sorar. Seyis bu sefer de şunları söyler: “Ben seyisim, sadece atlardan anlarım. Eğer yirmi atım kaçarsa bu yirmi atın yemini, geride kalan tek ata tek seferde (IV) yedirmem.”

Yukarıdaki metinde numaralandırılmış sözcüklerden hangisi, terim anlamda kullanılmamıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

6. (I) O zamanki tiyatrolarda dekor bulunmazdı ama sahnenin bir köşesinde olayların sebep ve sonuçlarını anlatan bir koro yer alırdı. (II) Trajedi şairleri de mısralarının derin manalı ve bilgelik dolu olmasına önem verirdi. (III) İnsanların acılarını ifade ederek insanlar üzerinde korku ve merhamet uyandırmayı amaçlamışlardı. (IV) Bertolt Brecht gibi bazı modern oyun yazarları ise bu kurallarla oynayarak “Epik Tiyatro” gibi farklı türler yarattı.

Sözcükler, zamanla yeni anlamlar kazanabilir. Örneğin “smaç” sözcüğü, basketbol sporuyla ilgili bir terimdir. Terim anlamlı sözcükler; bilim, spor, meslek veya sanat dalları içinde kendilerine yer açıp özel ve belirli kavramları içlerine alıp ifade edebilir.

Yukarıdaki metinde bir tiyatro türü olarak trajedi hakkında bilgi verilmiştir. Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde, tiyatro ile ilgili terim anlamı herhangi bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

7.

1)	Karantina sırasında bana da hastalık geçti.
2)	Elimdeki kitabı bırakıp yandaki odaya geçtim.
3)	İplik, bu küçücük iğnenin deliğinden zor geçti
4)	Kolera mikrobu tüm kasabaya geçince kaçtık.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde “geçmek” sözcüğü, aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 4 C) 2 ve 3 D) 3 ve 4

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hikâye” sözcüğü, diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Abisine türlü türlü hikâyeler anlatıyor, onu kendisine inandırmaya çalışıyordu.
B) Yazar, bu hikâyesinde Hatay’daki çocukluk anılarından çokça bahsetmektedir.
C) Patrona hikâyeden bir sebep uydurup kovulmaktan yine son anda kurtulmuştu.
D) Hastalığının aslında hikâye olduğunu, doktoru herkesten çok iyi biliyordu.

9.

Eş anlamlı kelimeler, yazılışları ve okunuşları farklı olmasına rağmen aynı anlama gelen kelimelerdir. Bu sözcükler, genellikle birbirinin yerine kullanılabilir. Örneğin “Sorunun cevabı nedir?” cümlesinde geçen “cevap” kelimesi yerine “yanıt” kelimesini kullandığımızda cümlenin anlamı değişmez. Eş anlamlılık çoğunlukla Türkçe sözcüklerle dilimize yabancı dillerden girmiş sözcükler arasındadır.

Ülkemizde 10.000’den fazla bitki türü, 170’den fazla memeli, 470 kuş, 480 deniz balığı, 350 kelebek, 106 sürüngen ve 80.000’den fazla omurgasız tür yaşamaktadır. 401 türün yaşamları ise tehdit altındadır.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi, yukarıda altı çizili sözcüklerden biriyle aynı anlama gelmemektedir?

- A) İlkesiz B) Aşkın C) Çeşit D) Hayat

10. Zorbing ya da küreyle (I) yuvarlanma oyunu, içi görülebilen, plastikten yapılmış bir topun içinde yüksek (II) bir noktadan aşağıya doğru yuvarlanma sporuna verilen addır (III). Genelde çok eğimli olmayan tepelerde (IV) uygulanır.

Yukarıda altı çizili kelimelerden hangisinin eş anlamlısı vardır?

- A) I B) II
C) III D) IV

11. 14. yüzyılın sonlarına doğru ticaretin merkezi olan Bergen, 1830'lara kadar Norveç'in en büyük (I) şehriydi (II). Bergen'in eski (III) iskele bölgesi olan Bryggen, tam 41 sene önce (IV) UNESCO'nun "Dünya Mirası" listesine eklendi.

Yukarıda altı çizili kelimelerden hangisinin zıt anlamlısı yoktur?

- A) I B) II
C) III D) IV

12.

D	Y	A	S	Z
S	A	E	Ü	S
K	V	Y	K	P
S	A	L	U	N
İ	Ş	Y	N	Ç
A	P	T	E	Ö
V	U	O	T	İ
Y	L	K	D	Ü

Aşağıda altı çizili sözcüklerden hangisinin zıt anlamlısı yukarıdaki bulmacada yoktur?

- A) Acele giden ecele gider.
B) Aç doymam, tok acıkmam sanır.
C) Öfke baldan tatlıdır.
D) Üzüm üzüme baka baka kararır.

13. Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcükler sesteştir. Ancak birbirlerinden düzeltme işaretiyle ayrılan sözcükler, eş sesli değildir. Örneğin "hala" ve "hâlâ" sözcüklerinde olduğu gibi.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi, böyle bir kullanıma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yaş kesen, baş keser.
B) Yazın başı pişenin, kışın aşı pişer.
C) Yol sormakla bulunur.
D) Kar ne kadar çok yağsa yaza kalmaz.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli sözcüklerin kullanımıyla ilgili bir örnek bulunmamaktadır?

- A) Bugünlerde işlerimiz gittikçe kötüleşiyor.
- B) Rana birden yüze kadar saymasını öğrendi.
- C) Rahmetli kır saçlarını hep geriye doğru tarardı.
- D) Nehirde yol almak için ağaçtan bir sal yaptılar.

15. Deyim; gerçek anlamından uzaklaşarak kendine özgü bir anlam kazanan, ifadeyi daha zengin ve etkileyici kılmak amacıyla söylenmiş kalıplaşmış söz öbekleridir. Örneğin “abayı yakmak” (I), bir kimseye gönlünü kaptırmak; “darda kalmak” (II), paraca sıkıntı çekmek; “nane molla” (III), çok sık hastalanan; “taraf tutmak” (IV), birine haksızlık yapmak anlamına gelmektedir.

Yukarıdaki parçada numaralandırılmış deyimlerden hangisi, yanlış açıklanmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

16. İki veya daha fazla kelimedenden meydana gelen ve gerçek anlamından uzaklaşan kalıplaşmış söz topluluklarına “deyim” denir.

Buna göre aşağıda altı çizili söz gruplarından hangisi deyim değildir?

- A) Yaptığın kötü şakalar artık kabak tadı vermeye başladı.
- B) Yol üstündeki bütün çamları devirip yerine ev yaptılar.
- C) Eğer yine içini dökmek istersen ben buradayım, dedi.
- D) Yolculukta başına gelenleri bir bir anlatıp rahatladı..

17.

1)	Körle yatan şaşı kalkar.
2)	Keskin sirke küpüne zarar.
3)	İyi adam lafının üstüne gelir.
4)	Üzüm üzüme baka baka kararır.

Atasözü geçmişten günümüze gelen, uzun deneyimlerden yararlanarak kısa ve özlü öğütler veren, toplum tarafından benimsenerek ortak olarak kullanılan kalıplaşmış sözlerdir.

Yukarıdaki atasözlerinden hangileri, anlam bakımından birbirlerine benzemektedir?

- A) 1 ve 2
- B) 1 ve 4
- C) 2 ve 3
- D) 3 ve 4

DOĞRU / YANLIŞ

DOĞRU / YANLIŞ

DOĞRU / YANLIŞ

..... /

..... /

..... /

KOLAY ★

ORTA ★★

ZOR ★★★

SÖZCÜKTE ANLAM ÜNİTE 1

- ★ 1. Mecaz anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır. Değınmece olarak da ifade edilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı sözcük yoktur?

- A) Arkadaşlarına çok soğuk davranıyor.
B) Akşama bir sıcak çorba içeriz.
C) Bu aralar olaylara farklı bir pencereden bakıyorum.
D) Tatlı sözleriyle herkesi ikna ediyordu.

- ★ 2. Sözcükler cümle içinde farklı anlam ilişkileri içerisine girerler. Bazı sözcükler ilk anlamında kullanılırken bazıları da gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak yeni anlam kazanırlar.

Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamı dışında kullanılmıştır?

- A) Kolundan çantasını düşüren yaşlı kadına yardım ettik.
B) Hayatı boyunca kimsesiz çocuklarla ilgilendiğini öğrenince ona olan saygımız arttı.
C) Akdeniz'in eşsiz Toros Dağları bu enfes manzarasıyla bizleri büyüledi.
D) Sözüm ona babaannemin antika vazosunu ben kırmışım!

★★★ 3.

		GERÇEK	MECAZ
1	<u>Boş</u> çuvalları ortadan kaldırdı.	+	
2	Bize çok <u>ağır</u> laflar etti.		+
3	Olaylara karşı <u>kör</u> ve sağırdır.	+	
4	Hediye edilen porselen tabakları <u>kırdı</u> .	+	

Tabloda numaralandırılmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlam özelliği yanlış verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

- ★ 4. Bu yağmur...bu yağmur...bu kıldan ince
Nefesten yumuşak yağın bu yağmur...
Bu yağmur...bu yağmur...bir gün dinince
Aynalar yüzümü tanımaz olur.

Bu yağmur kanımı boğan iplik
Tenimde acısız yatan bir bıçak
Bu yağmur yerde taş ve bende kemik
Dayandıkça çisil çisil yağacak

Bu şiirde geçen sözcüklerden bazılarının anlamı aşağıda verilmiştir. Anlamına uygun olan kelimeyi karşısındaki kutucuklara yerleştirdiğinizde ilk harflerin aşağıdan yukarıya doğru okunuşuyla ortaya çıkan sözcük hangisi olur?

1)Havayı ciğerlerine çekmek, soluk

--	--	--	--	--	--

2)Nesnelerin görüntüsünü veren cilalı, sırlı cam

--	--	--	--	--

3)Yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumunda olanı

--	--	--	--	--	--

4)Dış etki nedeniyle vücutta oluşan keskin ağrı

--	--	--

5)Türlü biçimdeki sert organların ortak adı

--	--	--	--	--

A) KAYAN

B) YANAK

C) KANAT

D) YANIK

- ★ 5. 1) Bilim, sanat, meslek dallarıyla ilgili olan sözcüklerdir.
2) Yazılışları aynı, anlamları farklı olan sözcüklerdir.
3) Sözcüğün söylendiğinde akla gelen ilk anlamıdır.
4) Sözcüğün anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır.
5) Yazılışları farklı anlamları aynı olan sözcüklerdir.

P) EŞ ANLAM

K) TERİM ANLAM

T) GERÇEK ANLAM

İ) EŞ SESLİ

A) MECAZ ANLAM

Yukarıdaki başlıkların önündeki harflerle tanımlar eşleştirildiğinde ortaya çıkan kelime hangisi olur?

A) PATİK

B) KİTAP

C) PAKTİ

D) KATİP

- ★ 6. Atasözleri geçmiş tecrübelere dayanan özlü sözlerdir. Her atasözü, içerisinde farklı anlamlar barındırır. Bazıları gelenekleri, bazıları doğa olaylarını, bazıları kader inancını yansıtır.

Aşağıdakilerden hangisi birlikteliğin önemini anlatan bir atasözü değildir?

- A) Bin bilsen de bir bilene danış.
B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
C) Yalnız taştan duvar olmaz.
D) Nerede birlik orada dirlik.

★ 7. Zıt (karşıt) Anlam birbiriyle çelişen yani birbirine karşıt olan sözcüklerin barındırdığı anlamdır.

★ Gece – gündüz, uzun – kısa, gel – git gibi sözcükler zıt anlamlı sözcüklerdir.

Aşağıdakilerden hangisinde sözcük zıt anlamlısıyla birlikte kullanılmıştır?

- A) Bu yaz gününde soğuk havayı özledik.
- B) Konuyu anlayanlar ve anlamayanlar olarak grup yaptık.
- C) Değerli öğretmenlerimiz ve kıymetli velilerimizle ortak çalışma yaptık.
- D) Varlık içinde yokluk çekiyoruz bu aralar.

★ 8.

SÖZCÜK	EŞ ANLAM	ZIT ANLAM
Hayat	Yaşam	Ölüm
Hususi	Özel	1
Hasım	2	Dost
Bilgin	Alim	3

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki boşluklara sırasıyla getirilmesi gereken sözcükleri barındırır?

- A) Genel-Hasım-Bilge
- B) Resmi-Düşman-Cahil
- C) Şahsi-Kötü-Bilimci
- D) Resmi-Düşman-Okumuş

★ 9.

1)	Acele yürüyen yolda kalır.	a)	Kadere ne yazılıysa kişi onu yaşar.
2)	Acı patlıcanı kırağı çalmaz.	b)	Çocuklar anne babasından öğrendiklerini yapar.
3)	Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.	c)	İş yaparken acele eden şaşırır, işini bilmez.
4)	Ağaç yaprağıyla gürler.	d)	İşler birlikte yapılırsa daha kolay sonuçlanır.
5)	Akacak kan damarda durmaz.	e)	Herhangi bir duruma alışkın olan kişi benzer kötü durumlardan etkilenmez.
6)	Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.	f)	Bir işte düşüncesiz davranırsan olumsuz sonuçlara da katlanırsın.

Yukarıdaki atasözleriyle anlamları, aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

- A) 1-c, 2-e, 3-b, 4-d, 5-a, 6-f
- B) 1-a, 2-c, 3-e, 4-d, 5-f, 6-b
- C) 1-c, 2-e, 3-b, 4-a, 5-f, 6-d
- D) 1-b, 2-a, 3-d, 4-e, 5-f, 6-c

★ 10.
★

- Bu saç sana çok yakışmış.
- ▲ Odanın camı temizlenecek
- Ağabeyimin kız çocuğu oldu.
- ★ Tarihi konak dün gece yandı.

Yukarıda hangi sembolle gösterilen cümlede eş sesli sözcük yoktur?

- A) ● B) ▲ C) ■ D) ★

★ 11. O gece ne kadar güzeldi mehtap
Gönülden fışkıran nağmeler gibi
Ruhumu yıkayan bir seldi mehtap
En tatlı ilk ve son buseler gibi

Yukarıdaki şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Şiirde mehtap, benzetilen durumundadır.
B) Mehtap, gönülden fışkıran nağmelere benzetilmiştir.
C) Şiirde mehtap, benzeyen durumundadır.
D) Mehtap, sele benzetilmiştir.

★ 12.
★
★

Aynı şekilde yazılıp okunan, dolayısıyla da ses bakımından birbirinin aynısı olan ancak anlamları birbirinden tamamen farklı olan sözcükler arasındaki anlam ilişkisine “eş seslilik” diğer bir ifade ile “sesteşlik” adı verilir.

“bağ, saç, yan, dal, ocak, azim”

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde eş sesli sözcük yoktur?

- 1) Kuru dallar temizlenince evimiz aydınlandı.
- 2) Yan odada konuşulan her şeyi duydum.
- 3) Misafirlerimiz akşama burda olacak..
- 4) Gür saçlı olduğundan şikâyetçiydi.
- 5) Azim, bir iş için temel şarttır.
- 6) Ocak ayında genel deneme olacağız.

- A) 2-3 B) 3-6 C) 3-5 D) 1-5

★ 13.

1)	Gözleri fal taşı gibi açılmak
2)	Ağız bir karış açık kalmak
3)	Gözden düşmek
4)	Eli ayağına dolaşmak
5)	Eşekten düşmüş karpuzla dönmek
6)	Gözlerine inanmamak

Yukarıdaki deyimlerden kaç tanesi “şaşırmak” anlamı taşır?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

★ 14. Deyimler çoğunlukla mecaz anlam içeren kalıplaşmış sözlerdir. Deyimler kendi aralarında eş anlam, zıt anlam, yakın anlam içerebilirler.

Aşağıdakilerden hangisinde zıt anlam içeren deyimler birlikte verilmemiştir?

- A) Kulak tıkamak-Kulak ardı etmek
- B) Ayağını alıştırmak-Ayağını kesmek
- C) Göze girmek-Gözden düşmek
- D) Gözü aç-Gözü doymak

★ 15. Bilim, sanat, meslek dallarıyla ilgili olan sözcüklere terim anlamlı sözcükler denir. Türkçe dersinin terim anlam barındıran kelimeleri arasında sıfat, ek, kök, ögeler vb. sözcükler gösterilebilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde terim anlamlı sözcük kullanılmıştır?

- A) Bitkilerin beslenmesi büyük oranla kökleri sayesinde gerçekleşir.
- B) Elimde para varken o arabayı almalıydım.
- C) Antalya’da yaşayan insanlar diğer insanlara göre daha şanslılar.
- D) Onu karşımda görünce dünyalar benim oldu.

★ 16. 1) 1900’lü yılların başında Max Planc ile hayatımıza giren Kuantum Fiziği; kuantum parçacıklarıyla ifade ediliyordu. 2) Planc’a göre kuantumlar enerji düzeyleri ve bu düzeylere bağlı sıcaklık geçişlerini izah etmek, kuantum varlığını ispat etmek demektir. 3) Bunlar sayesinde yapılan açıklama günümüz şartlarında daha basit hale gelmiştir. 4) Özellikle kuantumun varlığında bir enerji spektrumu oluşturmak için kuantum geçişleri gerekiyordu.

Yukarıdaki numaralı cümlelerden hangisinde terim anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

A) 1

B) 2

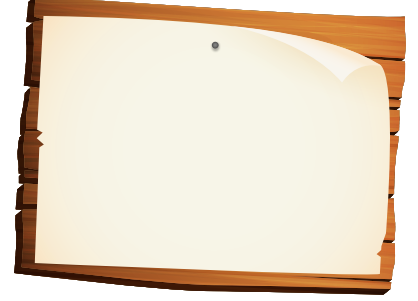
C) 3

D) 4

- ★ 17. Türkçede sözcükler farklı nedenlerden dolayı değişik durumlarda kullanıldığı için birden fazla anlam üstlenirler.

★ Aşağıdaki cümlelerden “bulmak” sözcüğünün “bir şeyi herhangi bir durumda görmek” anlamında kullanıldığı sözcük panoya asılacaktır. Buna göre panoya asılması gereken cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanın bilgileri birçok şey bulmuş ve insanlığa kazandırmıştır.
B) Arkadaşları onu her yerde aramış ama boş bir sınıfta ağlarken bulmuşlar.
C) Parayı bulunca hiçbirimizi tanımaz oldu o düşünceli adam!
D) Tüm tanıdıklar şimdiye köyü bulmuşlardır.

- ★ 18.

1-Elindeki şemsiyeyi kim bilir nereye bıraktı.
2-Bugün mecburen çocuğu okula erken bıraktım.
3-Onunla yapacağımız görüşmeyi önümüzdeki haftaya bıraktık.
4-Kadın düğüne giderken saçlarını tarayıp omzuna bırakmış.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerden hangisinde “bırakmak” sözcüğü “iş başka zamana ertelemek” anlamını taşımaktadır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

- ★ 19. Öğretmen : “Kurunun yanında yaş da yanar.” cümlesindeki “kuru” ile “yaş” arasındaki anlam ilişkisine birer örnek veriniz?

★ Zeynep : Akıllı düşününceye kadar deli köprüyü geçermiş.

Eda : Bilenle bilmeyen bir olur mu hiç?

Oğuzhan : Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.

Ceren : Akıllı düşman akılsız dosttan iyidir.

Yukarıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenin sorduğu soruya yanlış cevap vermiştir?

- A) Zeynep B) Eda C) Oğuzhan D) Ceren

- ★ 20. Atasözleri ve özdeyişler özellikleri bakımından birbirlerine çok benzer.

Aşağıdaki özelliklerden hangisi özdeyişi atasözünden ayıran en belirgin farktır?

- A) Yaşanan olaylardan, deneyimlerden yola çıkarak oluşturulur.
B) Düşünce kısa ve özlü sözlerle ifade edilir.
C) Gözlemlerden çıkarılan sonuçlara, derslere dayanır.
D) Söyleyeni bellidir, anonim değildir.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıda “tutmak” kelimesinin bazı anlamları verilmiştir.

- Bir konuda beklenen sonucu vermek
- Bir kişinin ya da bir şeyin yerini almak
- Takım oyunlarında karşı taraftan bir oyuncuyu yakından takip etmek

Aşağıdakilerin hangisinde “tutmak” kelimesi verilen anlamların herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Babası balkondan düşmek üzere olan çocuğu inanılmaz bir refleksle tuttu.
B) Yaşasın, teknik direktör karşı takıma yeni gelen oyuncuyu tutmak için beni görevlendirdi.
C) Ne biçim konuşuyorsun, hiç olur mu öyle şey, senin yerini kim tutabilir ki?
D) Çocukları bu yeni ortama alıştırmak için yaptığımız plan çok şükür tuttu.

2. I. Hummalı bir şekilde çalışırken bir telefonla dikkati dağıldı.

II. Pardon şu söylediklerini anlamadım, başka bir şey düşünüyordum kafam dağıldı.

III. Kafan karışırken hep aynı şeyi yapıyorsun, nasıl da dağılmış yine masandakiler!

IV. Hislerindeki bu dağılmalar senin kararlarını sağlıklı vermene engel oluyor, lütfen işlerini ve duygularını düzene koy!

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde “dağılmak” sözcüğü diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. I. Geçen gün iftar yemeğinde yedikleri dokunmuş galiba, o günden beri midesinden dertli.

II. Koltukta huzurla uyuyan masum yavrusuna bakıp büyük bir şefkatle yavaşça dokundu.

III. Bak seni dışarı çıkaracağım fakat hastalık henüz geçmediği için hiçbir yere dokunmak yok!

IV. Yumuşak ve titrek sesiyle okuduğu bu hüznü türkü içime çok dokundu.

“Dokunmak” sözcüğü yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

4. Aşağıda “tutmak” kelimesinin anlamları verilmiştir.

Haftalar süren zorlu yolculuktan sonra nihayet kara gözüktü.	Evvelen beri kara kedinin uğursuzluk getirdiği inancı vardır buralarda.
Kara haber şimdiden kulaktan kulağa dolaşarak şehri sarmaya başladı.	Tarlada gezerken kara taşın arkasına doğru kıvrılarak giden bir yılan gördük.

Yukarıdaki tablodan “kara” sözcüğünün mecaz anlamda kullanıldığı cümle çıkarılırsa tablo aşağıdakilerden hangisi gibi görünür?

- A) B) C) D)

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

5. I. Kaptan, hepimizin şaşkın bakışları arasında “iskele alabanda!” diye bağırdı.
II. Son saniyede yaptığı o muhteşem smaçla takımına maçı kazandırıp bizi de sevince boğdu.
III. Yazar diğer türlerden ziyade makale türünde verdiği eserlerle tanınmıştı.
IV. Bu dersin konularını diğer derslerinin konularına göre çok daha iyi anladığımı fark ettim.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde terim anlamı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

6. Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman,
Her taşı yakut olan bu vatan,
Can verme sırrına erenlerindir.

Yukarıdaki şiirde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Abartma B) Kişileştirme C) Konuşma D) Benzetme

7. “Hayatın ve toplumun ta içinden gelen, yaşamanın ne olduğunu bilen bir kalem şiiri güzel yazabilir.” cümlesinde “kalem” sözcüğü ile “yazar” kastedilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde böyle bir kullanım söz konusudur?

- A) Ünlü şair son eseriyle de okurun gönlünü fethederek başarılı kitaplarına bir yenisini daha ekledi.
B) Bu genç ve yetenekli ressamın yıldızı her geçen gün daha da parlıyor.
C) Ülkemizin bizi medeniyetin ve sanatın zirvesine çıkaracak, genç ve yetenekli beyinlere ihtiyacı var.
D) Bilim ve sanat alanında yapılan bu özel çalışmalar bizim için çok önemlidir.

8. ... Yağ suya göre çok daha yoğun bir maddedir.
... Yoğun sisten dolayı yolculuğumuz fazlasıyla zor geçti.
... Nüfus yoğunluğu en fazla olan bölgemiz Marmara’dır.
... İşleri nedeniyle babam bu aralar fazlasıyla yoğun.

Yukarıdaki cümlelerde “yoğun” sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. I. Rahmetli hem sakin hem çalışkan hem de fazlasıyla alçak gönüllü bir adam olmasıyla biliniyordu.
II. Bunu gerçekten iyi bir niyetle yaptığını düşünmenin aksine ancak alçak bir kişinin böyle davranacağını düşünüyorum.
III. Bu kadar tantanaya rağmen sakince alçak sesle konuşmaya devam etti.
IV. Beni en çok rahatsız eden şey mutfak tavanının fazlasıyla alçak olmasıydı.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde “alçak” kelimesi “basık” anlamında kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10. Tezat (Karşıtlık), karşıt iki düşüncenin bir arada söylenmesidir.

Aşağıdakilerden hangisinde karşıt kavramlar kullanılmamıştır?

A) Hayranım bu şehrin bacalarına
İrili ufaklı hep bir ağızdan
Nasıl derinden gökyüzüne doğru
Bir türkü söylüyorlar öyle sessiz.	B) Gez, oğlum!
Vatanına göz diken ez oğlum!
Dostun kim, düşmanın kim sez oğlum!
Tarihini, şerefine yaz oğlum.
C) Sen gecenin, gündüzün dışında
Sen kalbin atışında, kanın akışında
Sen Şehrazat, bir lamba bir hükümdar bakışında
Bir ölüm kuşunun feryadını duyarsın.	D) Akşamları gelir incir kuşları
Konarlar bahçemin incirlerine
Kiminin rengi ak, kiminin sarı
Ah, beni vursalar bir kuş yerine.

11. Selver Öğretmen 7/C sınıfı öğrencilerinin bazılarında deyimleri cümle içinde kullanmasını istemiştir. Öğrenciler aşağıdaki örnekleri vermiştir:

Ayşe: Çok emekle hazırlandığım yarışmayı kazanınca çileden çıktım.

Fatma: Kardeşimin son günlerde nedense çenesi düşmüş susmak nedir bilmiyor.

Tülay: Elinden tutan olmayınca açmak için o kadar çabaladığı iş yeri battı.

Şahbanu: Uzun zaman sonra yazılıdan bu kadar yüksek bir not alınca öğretmenin gözüne girdi.

Öğrencilerden hangisi deyimini yanlış anlamda kullanmıştır?

A) Ayşe	B) Fatma	C) Tülay	D) Şahbanu

12. I. çoğalmak-fazlalaşmak

II. azalmak-eksilmek

III. azalmak-alçalmak

IV. düşmek-bitmek

“Artmak” sözcüğü yukarıdakilerin hangisindeki her iki sözcükle de karşıt anlamlı olarak kullanılabilir?

A) I	B) II	C) III	D) IV

13. Ufka baktığımda gördüm ki ne sis var ne bulut. Gölgele birbirini kovalıyor boş yollarda
I II

Nerden düştüm bu geç vakit yollara. Bir boyacı küpü kafam geceden kara.
III IV

Altı çizili sözcüklerden hangisinin eş seslisi yoktur?

A) I	B) II	C) III	D) IV

14. İlk kez anneannemlerde duymuştum bu lafı. Komşusunu uğurlarken “Yakında taşınıyoruz pek kısa kaldık buralarda hakkınızı helal edin.” demişti. Komşu da “Kapım her zaman açık, unutma bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır, dedi.”

Metinde geçen altı çizili atasözüne en yakın anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahve ikram ederek herkesin gönlünü kazanabiliriz.
- B) Dostluklarımızı bir fincan kahve ile pekiştirebiliriz.
- C) Yapılan iyilikler paylaşılan şeyler aradan uzun zaman geçse de unutulmaz.
- D) İnsanlar ne kadar zaman geçerse geçsin birbirlerine iyilikte bulunmalıdır.

15. I. Abanın kadri yağmurda bilinir.

II. Balık baştan kokar.

III. Ana gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz.

IV. El elin eşeğini türkü çağırarak arar.

Yukarıdaki numaralandırılmış atasözlerinin hangisi “Bir şeyin gerçek değeri, ancak ona çok gereksinim duyulduğu zaman iyi anlaşılır.” anlamını taşır?

- A) I B) II C) III D) IV

16. Lügat, bir isim ver bana halimden;

Herkesin bildiği dilden bir isim!

Eski esvaplarım, tutun elimden;

Aynalar, söyleyin bana, ben kimim?

Bu şiirde kullanılan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetme (Teşbih) B) Kişileştirme (Teşhis) C) Abartma (Mübalağa) D) Konuşma (İntak)

17. I. Ham düşünceler ancak akılla pişer.

II. Başkalarını sıkça affedin ama kendinizi asla.

III. Aklın bağlamadığı dostluğu, akılsızlık kolayca çözebilir.

IV. İnsan talihsizlikten ve mutsuzluktan daha çok akılsızlıktan korkmalı.

Numaralandırılmış özdeyişlerden hangisinin konusu diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV